

به نام خدا

اجرای فرآیند کارگروه مدیریت سبز

در سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در سال ۱۳۹۳

امروزه سازمان هایی می توانند به درستی نقش خود را ایفا کنند که به مسئولیت های اجتماعی مانند حفظ محیط زیست توجه داشته و آن را در اولویت قرار داده باشند. در هزاره فعلی تعریف اخلاق توجه به محیط زیست است و از طرفی استقرار نظام مدیریت محیط زیستی موجب کاهش هزینه ها می شود و نوعی تولید ثروت است و مدیرانی که به این مسائل توجه داشته باشند علاوه بر این مزایا سلامت شهروندان را نیز مورد توجه قرار داده اند.

حوزه های مدیریت سبز

- ۱ انرژی ۲ آب ۳ خرید ۴ تدارکات ۵ صدا ۶ هوا ۷ حمل و نقل ۸ فضای سبز
۹ پسماندها ۱۰ کاغذ ۱۱ HSE (ایمنی - سلامت - محیط زیست) ۱۲ ساختمان

انرژی / راندمان و اقتصاد

گرم شدن جهانی و کاهش اندوخته نفتی، مدیران اجرایی را بر آن داشته تا در استفاده از انرژی، تجدید نظر کنند. علاوه بر این تأمین انرژی در سال ۲۰۳۰، سرمایه ۱۶۰۰۰ میلیارد دلاری را نیز می طلبد (UNEP). در همین راستا سازمان ها/ ادارات نیز تحت تأثیر این موضوع قرار گرفته اند. کنترل مصرف استفاده از سوخت های فسیلی و گرایش به استفاده از انرژی های تجدید پذیر و فناوری های پاک برای کاهش اثرات منفی بر محیط زیست ضروری است.

آب / مدیریت و بهینه سازی

با توجه به اینکه، کشور ایران در منطقه ای قرار گرفته که با کمبود آب مشکل روبروست، بی توجهی به مصرف آب، می تواند در آینده نه چندان دور، نگرانی های زیادی را در پی داشته باشد. به همین علت اقداماتی که کاهش مصرف آب در سازمان را هدف قرار دهد، بسیار ضروری است.

نکته:

- چکه شیر آب/ ۰.۱ لیتر در ساعت / ۱ متر مکعب در سال
- چکه آب / چکه های اتفاقی/ ۰.۵ لیتر در ساعت / ۵ مترمکعب در سال
- چکه آب / چکه های سریع/ ۱.۵ لیتر در ساعت/ ۱۵ مترمکعب در سال
- چکه آب / شیرفلکه سیفون توالت/ ۳ لیتر در ساعت/ ۹۰ مترمکعب در سال
- نشست آب / ۱۰ لیتر در ساعت/ ۹۰ مترمکعب در سال
- نشست جدی شیرفلکه سیفون توالت/ ۳۰ لیتر در ساعت/ ۲۵۰ مترمکعب در سال

تدارکات / مدیریت پربازده

سازمانی که کالاهایی با کیفیت بالا خریداری می کند که مدیریت و انبارداری ویژه ای را داشته باشد. زمانیکه کالایی دریافت می شود قدمهایی برای حفظ کیفیت آن باید برداشته شود. بعلاوه در مورد موقعیت انبار، عوامل انسانی بسیار مهم است. آموزش کارکنان و افزایش اطلاع رسانی آنها، موضوعی است که باید مورد توجه قرار گیرد. همچنین صورت برداری مرتب از ذخایر انبار می تواند زیان به انبار را محدود کرده و از مصرف بالا جلوگیری کند.

حمل و نقل

در حال حاضر به طور عموم پذیرفته شده که گره های ترافیکی هزینه زمانی و مالی دارند، آلودگی ایجاد می کنند و لذت رانندگی را از بین می برند، و به طور فزاینده ای توافق عموم برای تغییر و ایجاد رویکرد جدیدی به سوی مدیریت حمل و نقل وجود دارد. حمل و نقل حوزه ای است وقتی افراد تأثیرات زیست محیطی دفترشان را در نظر می گیرند معمولاً به آن فکر نمی کنند. دفاتر می توانند از مصرف کنندگان سنگین حمل و نقل باشند هم در رفت و آمدهای شهرها و هم در مسافرت های کسب و کار. فروش اتومبیل های شرکتی نصف ماشین های جدید خریداری شده را رقم می زند و ماشین های شرکتی کیلومترهای بالاتر از ماشین های خصوصی دارند. در نتیجه تأثیرات زیست محیطی احتیاجات حمل و نقل شما ممکن است بخش عمده ای از تأثیرات کلی دفتر شما بر محیط زیست باشد. استفاده مؤثر از حمل و نقل همچنین مؤثر بودن کسب و کار و سودآوری را بهبود می بخشد.

صدا

مثل هر نوع آلودگی، صدا نیز بر روی کیفیت زندگی و سلامت اثر دارد. تمام سازمان ها مصمم هستند که مکانی باشند که آرامش و آسایش را برقرار کنند. اغلب این موضوع به خاطر سطح صوت به سختی تأمین می شود. این موضوع روی کارکنان و همچنین محیط سازمان تأثیر می گذارد. آلودگی صوتی بالای 60 dBA روی روحیه، کیفیت خواب و سطح استرس اثر می گذارد. همچنین می تواند خستگی شنوایی را بالا برد (وزوز کردن و زنگ زدن). در معرض طولانی مدت صدای بلند، بیش از 90 dBA آسیب به شنوایی را بروز می دهد (نتیجه آن، کاهش قدرت دماغی)

سال ۱۳۹۳	 نظام مدیریت سبز	ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران
سال ۱۳۹۳	نظام مدیریت سبز	ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

کاغذ

کاغذ که بیش از یک سوم ضایعات سازمان ها را تشکیل می دهد، اغلب در محل های دفن زباله دفع شده یا سوزانده می شود. بازیافت کاغذ منافع زیست محیطی زیاد داشته و نقش بزرگی دارد. کاغذ بازیافت شده با کیفیت بالا را می توان در صورتی که کاغذ صحیح دسته بندی شده باشد، بدون سفید کردن مجدد به دست آورد. بازیافت کاغذ کمک می کند تا فشار بر تنوع زیستی حاصل از جنگل داری متمرکز کاهش یابد. صنعت کاغذ درختان بیشتری را می کارد تا قطعی کند. اما زیست گاه های طبیعی اغلب تخریب می شوند تا راه را برای **کشاورزی متمرکز درختان باز کند**. بازیافت کاغذ بازده انرژی بیشتری دارد تا تولید کاغذ خام از چوب. از فرستاده شدن کاغذ که یک منبع تخریب پذیر یا قابل تجزیه است. به محل های دفن زباله جلوگیری می شود. این امر در کاهش انتشار گاز متان کمک می کند.

کیفیت هوا

دیگ های بخار سازمان ها، آلاینده های جوی، مانند ذرات غبار، دی اکسید کربن، دی اکسید سولفور و دی اکسید نیتروژن منتشر می کند. انتشار آلودگی از طریق ترافیک جاده ای مرتبط با سازمان نیز به افزایش آلودگی هوا کمک می کنند. تا قبل از سال ۲۰۰۰، کلرو فلورو کربن (CFC) که در یخچال ها برای جریان هوا و سردسازی استفاده می شد باعث تخریب لایه ازن می گردید. بعلاوه آلودگی هوای داخلی، مشخصه منفی بارزی از سازمان هاست. منابع زیادی به بدتر شدن کیفیت هوای داخل سازمان کمک می کند. آلاینده ها از بوهای سمی خطرناکی شامل بوی آشپزخانه، فاضلاب، دود تنباکو، مواد آلرژی زا (کپکها، مخمرها و...)، لگیونلا (باکتری که باعث این بیماری می شود در سیستم آب گرم و مخازن هدایتگر هوا رشد یافته و در دمای بین ۲۵ تا ۴۵ درجه سانتی گراد بسر می برد) و ترکیبات مواد فرار (که در مواد پاک کننده، مواد رنگی و حلال، چسبها، مواد صیقلی و تینرها و...) تشکیل شده است.

خرید

خریدهای سازمان با نیازها و ارائه خدمات با کیفیت در ارتباط است. با این وجود کل چرخه محصولات خریداری شده باید مورد توجه قرار گیرد. بعلاوه مراحل مختلف عمر یک محصول - اعم از تولید، فروش، استفاده و دفع - تماماً بر روی محیط زیست اثر دارد. خرید محصولات سبز به کاهش این اثرات منفی کمک می کند. این محصولات طرفدار محیط زیست، قابل بازیافت، غیرسمی و فرآوری شده است و استفاده از آنها یک سازمان را به سمت مصرف کمتر انرژی و آب پیش می برد. سازمان ها می توانند با استفاده از بالا بردن سطح آگاهی کارکنان و تیم خرید به نتایج برتری دست یابند.

سازمان ها می توانند از محصولات برچسب داری که اثر کمتری روی محیط زیست دارد، مانند محصولات انرژی زای طبیعی که حاوی برچسب Energy Start- Green product label است استفاده کنند. بعلاوه سود اکولوژیکی این محصولات از لحاظ اقتصادی بسیار پرمزیت است و هنگام استفاده از وسایل برقی ۲۰ تا ۵۰٪ از قیمت خرید انرژی را هزینه می کند.

پسماند/ بازیافت منابع

توسعه سریع سازمان ها/ ادارات، با فقدان اصول بهداشتی و دفع زیربنایی ضایعات همراه است. بنابراین استراتژی اجرایی و راهبردی برای به حداقل رسانی زباله در مبدأ و همچنین بازیافت ضروری است. در واقع سازمان ها، با مدیریت ناکارآمد و نادرست می توانند در محیط پیرامون خود مقادیر زیادی پسماند جامد و مایع تولید کنند. و آسیب به محیط اطراف، به سیمای سازمان آسیب خواهد رساند.

سال ۱۳۹۳		ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران
تاریخ	نام و نام خانوادگی رئیس کارگروه تخصصی مدیریت سبز سازمان نظام مدیریت سبز	امضاء

ضرورت اجرا

۱- مستندات قانونی

قانون برنامه پنجم توسعه کشور: ماده ۱۹۰ قانون برنامه چهارم توسعه کشور و ماده ۶۶ الف)

کلیه دستگاه های اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موظفند جهت کاهش اعتبارات هزینه ای دولت، اعمال سیاست های مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست برای اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها در ساختمان ها و وسایط نقلیه طبق آئین نامه ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت با همکاری دستگاه های ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید اقدام نمایند.

قانون برنامه پنجم توسعه کشور: آئین نامه اجرایی ماده ۱۹۰ ب)

طی تصویب نامه شماره ۲۳۵۱۹/ت/۴۷۶۳۱-هـ مورخ ۱۳۹۱/۲/۱۲ هیأت وزیران، موضوع اجرای سیاست های مدیریت سبز به دستگاه های اجرایی ابلاغ گردید.

۲- اضافه شدن شاخص جدیدی تحت عنوان مدیریت سبز به شاخص های عمومی ارزیابی عملکرد دستگاه های اجرایی از سال ۹۱.

تاریخ	نام و نام خانوادگی رئیس کارگروه تخصصی مدیریت سبز سازمان	امضاء
-------	--	-------

سال ۱۳۹۳ سال ۱۳۹۳	 وزارت جهاد کشاورزی سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی نظام مدیریت سبز نظام مدیریت سبز	ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران اسلامی ایران
----------------------	--	--

هدف

حصول اطمینان از وجود روش اثربخش جهت مصرف بهینه انرژی

دامنه عملکرد

کلیه واحدهای ستادی سازمان ، موسسات و مراکز تحقیقات استان ها

تعاریف

دولت سبز: دولتی است که درارکان و عناصر آن نگاه هوشمندانه به کار و فعالیت نهادینه شده و در پرتو آن مصارف انرژی ، آب ، کاغذ ، مواد مصرفی و ... برای تولید کالاها و خدمات مورد نیاز جامعه بهینه شده و حفاظت از محیط زیست در جهت تحقق اهداف توسعه پایدار جامعه مورد تأکید و عمل قرار گیرد.

مدیریت سبز: مجموعه ای از مطالعات و اقدامات جامع ، هدفمند و مستمری است که در سطوح مختلف دستگاههای دولتی صورت می گیرد تا وضعیت موجود سازمان را در جهت نیل به وضعیت دولت سبز ارتقاء و تداوم بخشد .

گروه سبز: تشکلی است از مسئولین و اعضاء کارگروه تخصصی مدیریت سبز که در دستگاههای اجرایی ، ادارات ، شرکتهای دولتی ، سازمانهای دولتی و... از افراد آگاه به اصول پایه زیست محیطی و باهدف نظارت برصرفه جویی و کاهش مصارف روزمره ، زیر نظر بالاترین مقام اجرایی سازمان تعیین می شوند .

مراجع و ضوابط

(برون سازمانی)

مستندات قانونی دولت سبز

۱- اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

۲- بند پ تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۳۸۲

۳- ماده ۶۶ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی کشور

۴- ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

شرح

۱ - تشکیل مدیریت سبز و کارگروه تخصصی دولت سبز درموسسه ، متشکل از کارشناسان موسسه

۲ - شناسایی معضلات ومشکلات موجود توسط اعضا کارگروه تخصصی مدیریت سبز

امضاء	نام و نام خانوادگی	تاریخ
	رییس کارگروه تخصصی مدیریت سبز سازمان	

- ۳- تشکیل جلسه مدیریت سبز (حداقل یک بار در ماه) و ارائه گزارش توسط اعضا و تصویب مصوباتی جهت اصلاح مشکلات و بهبود وضع موجود
- ۴- ابلاغ مصوبات جلسه دولت سبز به واحد های اقدام کننده
- ۵- نظارت و پیگیری اجرای مصوبات
- ۶- اصلاح مشکلات و معضلات و بهبود وضعیت
- ۶-۱- در صورت عدم اصلاح پیگیری و دستور اصلاح مجدد با هدف مصرف بهینه انرژی
- ۷- ارائه گزارش جلسات مدیریت سبز هر ماه یکبار به سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
- ۷-۱- ارائه گزارش فعالیت های سبز هر شش ماه یکبار به سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی در قالب فرم های مخصوص ارائه می گردد.

مدیریت سبز سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

امضاء	نام و نام خانوادگی	تاریخ
رئیس کارگروه تخصصی مدیریت سبز سازمان	 وزارت جهاد کشاورزی سازمان ترویج، آموزش و تحقیقات کشاورزی نظام مدیریت سبز	سال ۱۳۹۳
ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران		

فرم
شماره ۱

فرایند جلسات کارگروه تخصصی مدیریت
سبز سازمان

کارگروه تخصصی مدیریت
سبز سازمان

تعیین زمان جلسه و دعوت از اعضای کارگروه

برگزاری جلسه

ارائه خط مش کلی کارگروه تخصصی در خصوص کارگروه تحت مسئولیت و طرح موضوعات مشخص برای هر جلسه

ارائه راهکار های پیشنهادی در خصوص موضوعات مطرح شده توسط اعضای و بحث و تبادل نظر

بررسی تصمیمات و یکپارچه نمودن راهکارهای اجرایی

مشخص نمودن مسئول اقدام و تاریخ پیگیری برای هر کدام از مصوبات جلسه توسط رئیس کارگروه تخصصی مدیریت سبز

ارسال صورتجلسه کمیته برگزار شده در قالب فرم گزارش عملکرد کارگروه تخصصی به اعضای و دبیرخانه مدیریت سبز در سازمان حفاظت محیط زیست

پایان

امضاء		تاریخ	
رییس کارگروه تخصصی مدیریت سبز سازمان			
زمانبندی جلسات مدیریت سبز، سازمان ماده ۱۹۰ برنامه پنجم توسعه جمهوری تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی موسسه تحقیقات اسلامی ایران.....		 وزارت جهاد کشاورزی سازمان ترویج آموزش و تحقیقات کشاورزی	
رديف	روز جلسه	تاریخ جلسه	دستور کار جلسه
1			بررسی بهینه سازی مصرف آب در موسسه بحث و بررسی در خصوص مسائل مرتبط با استقرار نظام مدیریت سبز در موسسه - سایر موارد
2			- بررسی وضعیت تغذیه در موسسه (در راستای HSE) - بررسی مسائل مرتبط با استفاده از ظروف یکبار مصرف - سایر موارد
3			بررسی مصرف بهینه مواد اولیه، مواد مصرفی و تجهیزات در موسسه

مدیریت سبز سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی

4	بررسی کاهش تولید پسماند از طریق بهره‌گیری از فناوری‌های مناسب و افزایش بهره‌وری - بازیافت ضایعات آلی با تاکید بر تفکیک از مبدأ(تبدیل به کمپوست و ورمی کمپوست) - سایر موارد	سالن
5	بررسی بهینه سازی مصرف انرژی در موسسه (گرمایش و سرمایش -بررسی وضعیت سلامت کارکنان در موسسه (در راستای اجرای HSE)- سایر موارد	سالن
6	بررسی بهینه سازی استفاده از تلفن در موسسه - گزارش فعالیت مدیریت سبز- سایر موارد	سالن
7	بررسی مدیریت مصرف حامل های انرژی(گاز، بنزین، گازوئیل) در موسسه - آلودگی هوا - سایر موارد	سالن
8	بررسی مصرف انرژی درموسسه (روشنایی - کامپیوتر) استفاده از فن آوری های پاک - سایر موارد	سالن
9	بررسی بهبود نظام تعمیر و نگهداری وسایل و تجهیزات به جای تعویض- گزارش پیشرفت فعالیت مدیریت سبز -سایر موارد	سالن
10	بررسی کاهش مصرف کاغذ با توجه به نوع فعالیت - سایر موارد	سالن
11	بررسی وضعیت فضای سبز موسسه - بررسی مبارزه بیولوژیکی با حشرات و جوندگان درموسسه و محوطه - سایر موارد	سالن
12	گزارش پیشرفت فعالیت مدیریت سبز در موسسه- سایر موارد	سالن

امضاء رئیس جلسه کارگروه تخصصی مدیریت سبز : نام و نام خانوادگی رئیس موسسه